

**כותבים סיפורים של
דור המבוגרים
במשפחה**

לרגל תחרות כתיבת סיפורים של ילדי החמ"ד "מרוץ הצבי"
אנו מציעים ללמד את התלמידים
כיצד לכתוב סיפור המבוסס על הסיפור האמיתי
של סבא/סבתא או מבוגר אחר מהמשפחה.

תחרות כתיבת הסיפורים "מרוץ הצבי" מאפשרת לכם המורים לייצר
הזדמנויות מגוונות לתלמידים לכתוב סיפורים, מציאותיים או
דמיוניים.
חשוב מאוד לאפשר לילדים לכתוב על מה שליבם חפץ, מתוך
בחירה, עניין, ידע ומוטיבציה. השנה אנו מציעים לאפשר לתלמידים
לפרוץ את מעגל הנושאים ולכתוב סיפור הקשור לדור המבוגרים
במשפחה.

הסיפור שהתלמידים כותבים יכול להיות סיפור
אותנטי המבוסס על אירוע אמיתי או תוצר דמיוני
שנולד מהשראה בעקבות אירוע שהתרחש בעבר.
בכל מקרה על הסיפור להיות **אמין** כדי שהקורא
ימשיך לקרוא.

איסוף מידע

סיפור המבוסס על אירועים שהתרחשו במציאות בזמן עבר דורש תחקיר ואיסוף מידע רלוונטי מהדמות המספרת ו/או דמויות נוספות. ניתן להעמיק את התחקיר ע"י איסוף מידע משלים כגון: רקע היסטורי, מאפייני המקום ועוד. סופרים מעידים שהם עורכים תחקיר טרם כתיבת הספר.

אנו מציעים לאפשר לתלמידים לקיים שיח המבוסס על ראיון עם מבוגר משמעותי במשפחה על מנת לשמוע את הסיפור ולאסוף מקסימום פרטים ומידע.

מומלץ להכין את התלמידים לקראת הראיון. היבט אחד הוא היבט רגשי – תקשורת בו תהיה התייחסות לנושאים כגון: כיצד יש לפנות למרואיין? כיצד להביע התעניינות? כיצד לעודד את המרואיין להרחיב את הסיפור? כמו – כן חשוב להכין את התלמידים שיתכן והעלאת הזכרונות תגרום למרואיינים להתרגש/להזיל דמעה.

איסוף מידע

ההיבט השני הוא הכנה לתוכן הראיון ע"י הכנת רשימת שאלות ספציפיות. רצוי שהשאלות יהיו מנוסחות כשאלות פתוחות כדי לקבל מידע מקיף ולא שאלות סגורות המזמנות תשובה של כן/לא.

רצוי לא לשלוף את רשימת השאלות בתחילת הראיון אלא לאפשר למרואיין לספר ולשאול שאלות תוך התייחסות לנאמר. מעבר לזה אפשר להשתמש ברשימת השאלות כאשר המרואיין עוצר.

מומלץ שהתלמידים יבקשו רשות מהמרואיינים להקליט אותם. כך ניתן לחזור על הנאמר ולא לבזבז זמן בזמן הראיון על תיעוד התשובות.

ארגון המידע

בשלב זה מארגנים את כל המידע שנאסף ומחליטים על מסגרת הסיפור: מי הדמות הראשית ומי הדמויות המישניות? מתי מתרחשת העלילה, היכן? מה הבעיה/קונפליקט וכיצד הוא נפתר.

זה הזמן לבדוק עם יש צורך בהשלמת מידע ע"י פניה נוספת למרואיין או איסוף מידע ממקורות אחרים. יש לקחת בחשבון שלא כל המידע שנאסף בראיון יכלל בסיפור.

כתיבת הסיפור

המורה יכול להשתמש במגוון דרכי הוראה של כתיבת סיפור.
חשוב להדגיש בפני התלמידים את הצורך להתייחס לנמען והצורך
לעורר עניין וסקרנות אצל הקוראים.
ניתן להעזר בשאלות כגון:
כיצד הסיפור שלי יפתח?
מה יגרום לסקרנות? עניין?
איך אגרום לקורא להמשיך ולקרוא את הסיפור שלי?
איך ארגש את הקוראים שלי?
מה הבעיה המרכזית בסיפור/ההסתבכות?
כיצד היא נפתרת?
איך אגרום למתח בקריאת הסיפור?
אילו תיאורי רגשות אשלב בכתיבה?
אילו תיאורי מקום ותקופה אשלב?
מי יספר את הסיפור?
הדמות הראשית? דמות מישנית או מספר אחר?

כתיבת הסיפור

תהליך ההוראה בכיתה יהיה מותאם לידע הקודם של התלמידים ולהתנסויות מוקדמות יותר.

לשיקול דעת המורה אלו כלים ללמד את התלמידים בהוראה מפורשת (תוכן, מבנה או לשון).

מומלץ לזמן לתלמידים למידת עמיתים, כך שתלמידים אחרים יקראו את הסיפור ויגיבו על נקודות החוזק ונקודות החיזוק (יעלו שאלות הבהרה/הרחבה). יש להדגיש שהכותב יכול לבחור אלו מההצעות לסיפור הוא מיישם ואלו לא. הסיפור הוא שלו!

ניתן להשתמש במחווה לכתיבת סיפור שבכלי החדש להערכת הכתיבה שפורסם ע"י ראמ"ה לכיתות ג-ד.

אפשר להציע לתלמיד להקדיש את הסיפור למבוגר שסיפק את הסיפור המקורי.

הסיפור מוכן?
זה הזמן לשחרר אותו לאוויר...
ולפרסם אותו באתר "[הסופרים הצעירים](#)".

תודה לשרה ברוך
מנחה מחוזית לחינוך לשוני
במחוז מרכז

